

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 150 Lei
Pe jumătate 75 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnavă-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Munca bărbatului și a femeii.

— Să lucreze fiecare după împărțea și rosturile orânduite de Dumnezeu. —

În fruntea oricărei gospodării stă bărbatul și femeia. Amândoi conduc și în bună înțelegere isprăvesc orice lucru. Așa a rânduit și Dumnezeu, și numai așa poate să fie bunăstare.

Dar precum puterile bărbatului se deosebesc de ale femeii, astfel și munca bărbatului trebuie să fie deosebită de a femeii. Bărbatul este mai puternic și cu voință mai tare, iar femeia este mai gingașă și mai blândă. Dar și munca bărbatului trebuie să fie mai grea și mai ostănicioasă, iar munca femeii trebuie să fie mai ușoară.

Bărbatul îngrijește de vite, merge la plug, la sapă și la coasă, umblă cu carul și aduce lemne din pădure; femeia poartă grijă de galițe, de viței, de albine și gândacii de mătasă, sapă și plivește legumele din grădină, țese și pregătește mâncare și orânduiește toate prin casă, atrăgând pe bărbat cu blândețe spre fericire și îndestulare.

Nu este dat ca bărbatul să se amestece în treburile femeii și nici femeia să isprăvească lucrurile grele ale bărbatului.

Când femeia lucrează la câmp alături de bărbat, casa rămâne pustie și neîngrijită, galițele se împrăstie prin grădinile vecinilor și se sălbătăcesc, câinii umblă flămânzi și mănâncă ouăle și puii, iar copiii aleargă pe drumuri, murdari și destrăbălați. Nimic nu mai este în rând și toată munca nu mai are nici un rost.

Seara când se întorc acasă dela munca câmpului, bărbatul cu nevasta nu mai știu de ce să se apuce. Mai ales biata femeie nu știe ce să facă mai îngrabă. Să mulgă vaca, să deie mâncare la porc, să pregătească cina, ori să vadă de copiii flămânzi, cari scâucesc pe prispă? E obosită și istovită așa că nimic nu mai poate face cum trebuie.

Și aceasta e o adevărată nenorocire. Chiar pentru aceea să lucreze amândoi, dar să lucreze după împărțea rân-

duită de Dumnezeu. Bărbatul să meargă la câmp și să isprăvească munca grea de acolo, iar femeia să rămână acasă, să-și alăpteze și crească copiii, să nu-i lasă să umble singuri și destrăbălați pe drumuri. Să țină casa curată, curtea măturată și grădina plivită. Sunt lucruri potrivite cu firea ei, pe cari le poate isprăvi ușor, rămânându-i vreme și pentru tors și țesut până pentru îmbrăcămintea ei, a bărbatului și a copiilor, ori pentru brodat covoare pe cari le așterne pe patul din casa dinainte, ori le vinde cu preț bun, și mulțumitor.

În chipul acesta gospodăria are altă înfățișare. Și bărbatul când se întoarce seara acasă dela munca lui și nevasta îl primește cu cina gata și ea și copiii sunt curat îmbrăcați, se simte fericit și mângăiat.

Vede, că toate sunt făcute cu rost și așezate la locul lor și e mulțumit. Câștigă bucuros ce trebuie pentru casă și petrece cu drag în mijlocul familiei.

Să lucreze dar atât bărbatul cât și femeia, dar să-și împărțească lucrul. Bărbatul dacă vrea să aibă copii sănătoși și nevestă frumoasă, să nu-și pună femeia la munca grea a câmpului, ci s'o lase acasă la muncă mai potrivită cu firea ei plâpândă, iar el să lucreze la câmp unde este mai greu.

Numai așa va fi gospodăria îmbelșugată și numai așa va fi și bună înțelegere între bărbat și femeie.

Lupta dintre biserică și stat în Mexico, ține și mai departe. Statul, după ce a dat afară din țară pe toți călugării, și a închis bisericile și școlile catolice, acum umblă să-și deschidă însuși școli. Ce ține însă, că nu vreau cetățenii! Nu le trebuie catolicilor din Mexico decât numai școli creștine; de școli de stat nici nu vreau să audă. Pe învățătorii statului îi roagă să nu vină la ei, și dacă vin cu toate acestea, îi scot afară cu sifa, ba uneori chiar și cu bătăia. Catolicii din Mexico dovedesc, că statul, ori cât ar fi el de puternic, nu-și poate bate joc de credința lor. Și la urma urmelor birui.

Cum stă lumea și țara.

M. S. Regina Maria a plecat la America.

Duminecă, în 3 Octomvrie c., a plecat dela Sinaia, cu un tren regal, M. S. Regina Maria în călătoria sa la America. Toți miniștrii au plecat dela București la Sinaia ca să salute de rămas bun pe M. S. Regina înainte de-a pleca în lunga sa călătorie spre lumea cea nouă, de peste țări și mări.

M. S. Regina demult plănuiise această călătorie, dorind să vadă America și să cunoască și pe Românii din America. Acum, după ce a fost invitată de către însuși președintele Americii și de către guvernatorii Statelor Unite, s'a hotărât să plece și să viziteze ținuturile pline de ciudățeni ale Americanilor și prin călătoria sa să strângă și mai aproape legăturile de pretinție dintre cele două popoare.

M. S. Regina Maria a plecat însoțită de Principele Nicolae și Principesa Ileana.

Statele-Unite se pregătesc să-i facă Suveranei noastre o primire într'adevăr împărătească.

Înainte de plecare M. S. Regina s'a arătat adânc mișcată.

Plecând din țară M. S. Regina a lăsat următoarele cuvinte de rămas bun către națiune.

»Plec, ducând în inima mea dragostea de țară, plimbând dealungul Americii gândul, că reprezint pretutindeni România, căreia, prin călătoria Mea, cred că îi voi putea aduce servicii.

Doresc, ca țara Mea să-Mi păstreze, până la înapoiere, aceeași caldă amintire, pe care o duc Eu și să Mă urmărească în drum cu sentimentul, că în fiecare clipă voi căuta s'o ajut.

După fuziune.

Unirea partidelor național și țărănesc s'a făcut. Comitetele de conducere ale ambelor partide au hotărât fuziunea în ziua de 26 Septemvrie.

Hotărrea celor două comitete va trebui să fie consfințită de către congresele celor două partide. În acest scop au și fost chemate pe ziua de 10 Octomvrie la București congresele partidelor național și țărănesc — ca să consfințească prin votul reprezentanților din țara întregă — hotărrea de unire a celor două partide.

În vederea acestui însemnat fapt politic conducătorii partidelor național și țărănesc își dau toată silința să sfârșească cu bine toate lucrările congresului. Dnii Maniu și Mihalache lucrează împreună la alcătuirea programului noului partid național-țărănesc.

Știrea unirii celor două partide într'unul mai mare și mai puternic e primită în toată țara cu multă bucurie. De noul partid țara leagă multă nădejde!

In ajunul deschiderii Parlamentului.

În ziua de 15 Octombrie se deschide sesiunea de toamnă a Parlamentului. Lucrările pregătitoare pentru deschiderea Parlamentului au și început. Miniștri își strâng scrisorile și planurile de legi cari au de gând să le înainteze pentru votare în noua sesiune a Parlamentului.

Se vorbește însă, că în guvernul generalului s'ar face însemnate schimbări de miniștri, chiar înainte de deschiderea Parlamentului. După știrile gazetei »Politica«, care este în slujba guvernului Averescu, se zice, că schimbarea se va face înainte de 10 Octombrie. E vorbă să între ca miniștri dnii Tilică Burileanu, generalul Rășcanu și Anibal Teodorescu, iar subsecretari de stat dnii: Papacostea și Oteteleşanu. Vor eși din guvern dnii Trancu-Iași, Lăpădatu și Vasile Goldiș. Ministerul de finanțe l-ar lua generalul Averescu. Dl Trancu-Iași ar fi numit primar al Bucureștilor. Acestea ar fi schimbările.

Dar sunt până acum numai șvonuri. Ce va fi adevărat din aceste știri se va vedea în săptămâna viitoare.

Se încheagă prelinia dintre Italia și România.

Iscălirea tratatului de prelinie între Italia și România a neliniștit întreaga țară, fiindcă nu se amintea nici o vorbă despre

alipirea Basarabiei la țara mamă. Acum, după rentoarcerea generalului Averescu, s'au schimbat încâtva lucrurile înspre bine. Lămuririle de amănunt, pe cari le-a făcut cunoscute conducătorilor politici și gazetarilor, au făcut să amuțească pentru câtăva vreme glasurile de nemulțămire.

Indată după rentoarcerea sa dela Roma generalul Averescu a fost primit într'o lungă audiență de către M. S. Regele căruia i-a împărtășit în amănunte cuprinsul tratatului italo-român și i-a arătat Domnitorului ce binefaceri câștigă țara noastră în urma încheierii tratatului italo-român.

M. S. Regele s'a arătat mulțumit de cele împărtășite de către generalul Averescu și s'a bucurat de încheierea preliniei dintre cele două țări.

Se spune, că o delegație de italieni, în frunte cu vestitul general Badoglio, va veni în luna asta în România și va invita oficial Familia noastră Domnitoare să viziteze Italia ca oaspeți ai Familiei Domnitoare italiene.

De prin celea țări străine.

Revoluție în Turcia. Ziarele englezești află din orașul Scutari, că în Turcia ar fi izbucnit revoluția. Se spune, că revoluționarii ar fi înfrânt trupele guvernamentale, ocupând orașul Scutari.

Guvernul a luat întinse măsuri de apărare împotriva răsculaților, ca să impedeze din bună vreme lățirea răscoalei. Cea mai mare parte a vechilor turci sunt adânc nemulțumiți de noua stăpânire turcească și mai ales nemulțămirea se îndreaptă împotriva lui Mustafa Kemal Pașa, președintele republicii.

Despre el se spune, că ar fi mai tiran decât vechii sultani și lumea credincioasă vechei stăpâniri ar vrea din toată inima să se scape de el. Până acum nu avem știri mai noi despre revoluția turcească.

Kemal Pașa va fi înăbușit-o din nou în sânge, iar pe conducătorii revoluției îi va fi trimis iar, ca și pe alții, în plimbare în lumea ceealaltă.

Neînțelegerile din Grecia. Viața sbuciumată a micii Grecii încă nu-și găsește o liniștită așezare. Noua stăpânire grecească nu a putut ajunge la o înțelegere deplină cu conducătorii celorlalte partide politice. Deaceea generalul Condylis ar vrea să se mulțamească din postul de primministru ca să ușureze sarcina președintelui Conduriotis.

Venizelos, marele bărbat politic al Grecilor, rugat să vină în țară și să primească el conducerea Greciei, a răspuns, că nu poate primi presidenția, fiindcă crede, că lucrul cel mai cuminte ar fi, să se cheme din nou pe Tron regele George. Așa crede, că s'ar sălășlui din nou pacea și frăția între hotarele sbuciumatei și mult frământatei țărișoare. Așa cred și alții.

Polonia are guvern nou. Din pricina marilor neînțelegeri asupra planurilor legii financiare ale guvernului, primul ministru Bartel a prezentat președintelui republicii demisia întregului guvern.

După îndelungate consfătuiri cu bărbatii politici președintele a rugat pe mareșalul Pilsudsky să primească el frânele noului guvern.

Pilsudsky a primit și și-a format guvernul din oamenii fostului guvern, și crede, că va fi sprijinit cu toată încrederea de întreaga țară.

Dictatorul Spaniei se răsbună... În săptămânile din urmă veniau știri peste știri, cari prorociau apropiatul sfârșit al generalului Primo de Rivera, dictatorul Spaniei.

Era vorba, că țara întreagă e în picioare și înarmată până în dinți împotriva temutului general, care deastădată va fi înfrânt și isgonit dela putere. Se spunea, că armata întreagă ar fi împotriva lui și că așteaptă numai începutul luptelor ca să

Foița „UNIRII POPORULUI“

Insemnări istorice

despre vechea bisericuță din curtea mitropolitană dela Blaj.

Dintele neiertător al vremii a mai lipsit orașul nostru bătrân de una dintre clădirile sale celea mai vechi și mai pline de amintiri istorice. Începutul lui Octombrie anul curgător, a înmormântat și celea din urmă rămășițe din vechea bisericuță a curții mitropolitane dela Blaj. .!

Din prăbușirea dela 1913, când, într'o noapte liniștită și târzie, s'a dărâmat naja și altarul, mai rămăsese întreg singur turnul și câțiva pereți dela coridorul tainic, să plângă, cu lacrimi roșii de cărămidă măcinată, un trecut lung și bogat în amintiri duiosase. Acest turn cu crucea de aramă lucitoare și cu ferestrele veșnic năpădite de porumbei, se ținea încă destul de bine în încheieturile sale, dar pământul de temelie, povârnit spre Târnava, i-a sorocit moartea încă demult. Și, ca să nu se întâmple vre-o nenorocire neașteptată pentru casele de sub colina curții, inginerii pricepători i-au iscălit sentința demolării.

Astfel, în ziua de 30 Septembrie, după amiază, tabăra de huhubași din turnul bisericuții dela curte s'a văzut turburată și zburătărită de meșterii arhitectului Donescu, cari au început să înalțe schele și să clatine toate

grinzile coperișului fuguiat. În curând ei au spart tablele de plumb și au răsărit la cruce, sub globul înegrit de ploii și de ani.

În razele soarelui ce apunea brațele crucii bătrâne s'au înflăcărat pentru cea din urmă oară. ! Schintelieri duiosase au mai lucit câteva clipe deasupra Blajului și a Târnavelor îngemănate, apoi, în plâns mut de porumbei, în prohod de lanțuri și de funii, sfântul semn al Răstignirii a coborât la pământ, sărăcind curtea de una dintre celea mai frumoase podoabe ale sale!

A coborât și globul cu documentele renovării dela 1829. Au căzut grinzile acoperișului cu jeloasă tânguire, și ciocanele neiertătoare și-au urmat munca, sfărâmând tencuiele vechi, zdrobind legături așezate pentru veacuri.

În câteva zile turnul falnic și foarte frumos încă, s'a prefăcut în trist morman de pietrii și de cărămidă sfărâmată. De-atunci, peste ruinele însângerate de amurguri, coboară într'una roiul de porumbei orfani, ca tot atâtea picățele de lacrimi duiosase, pe-un mormânt iubit. .!

*

Bisericuța din curtea mitropolitană dela Blaj, pe care o învăluie de-acum zăbranicul trecutului, a văzut multe timpuri și multe rânduri de oameni. Ea a fost ridicată la anul 1629, de către stăpânii străini ai Blajului de demult, cari au fost oameni cu patimi multe și cu bucurii puține. Chiar prin anii 1629 domn al castelului și al domeniului dela Blaj era

nenorocitul cancelar al Ardealului, *Simion Péchy de Szent Erzsébet*, cel cu sufletul turburat de credințe ciudate, care, înafară de povara lăuntricelor lui frământări eretice, mai avea și lungi procese de moștenire cu urmașii lui Paul Örvendi, stăpânul de mai înainte, tocmai asupra moșiei dela Blaj. Biserica a ridicat-o desigur în zile de reculegere, ca să-și împace remușcări adânci și să găsească mângăieri odihnitoare pentru sufletul său inviforat de îndoielei religioase.

În acel lăcaș de închinare a găsit Péchy cărarea cea bună spre pacea inimii sale, cum arată și pisania săpată în piatră, ce s'a păstrat până în zilele noastre și grăiește astfel:

— „*Hac iter est, veniant sitientes bibere limphas, post quas non ultra concutit atra sitis*“ !*)

Péchy nu era însă o fire care să se știe păstra multă vreme într'o hotărâre și a căzut și mai adânc, ajungând chiar la jertfele sângeroase ale iudaizanților, pe cari le aducea împreună cu fetele sale în cămăruța-altar din podul străvechiului castel. Prin aceasta cea din urmă rătăcire, sabbatarul Péchy a pierdut însă Blajul, cu alte moșii cu tot, și el a murit, uitat și sărac, între Săcuii lui din Szent-Erzsébet (Odorheiu), jidoviți ca și dânsul.

Moșia dela Blaj cu castelul și biserica a primit alți stăpâni dintre nemeșii Ardealului,

*) Aici este calea, să vie cei însetați, să gaste izvoarele după cari nu vor mai fi chinuți de neagra sete

treacă întreaga alături de revoluționari. Dar se vede, că dictatorul e încă atotputernic și încă nu s'a găsit omul care să se poată măsura cu el. Cei bănuți a fi conducătorii nemulțămiiților au fost înaintați pentru judecată consiliului de război, care a și hotărât degradarea a 42 ofițeri înalți din artilerie, despre cari se spune, că ar fi luat parte la ultima răscoală.

Evangelia Duminicii

Dumieea III. după Înălțarea sfinetii Cruci
(17 Oct.), Luca 8, 5-15)

Zis-a Domnul pilda aceasta: „Ieșit-a sămănătorul să samene sămânța sa; și când a sămănat, una a căzut lângă cale, și s'a călcat, și pasările cerului o au mâncat. Iară alta a căzut pe piatră, și dacă a răsărit, s'a uscat, pentrucă nu avea umezeală. Și alta a căzut în spini, și crescând spinii o au înecat. Iară alta a căzut pe pământ bun, și crescând, a făcut rod cu sutele“. Acestea zicând, a strigat: „Celce are urechi de auzit, să auză“.

Iarăși s'a adunat popor mult în jurul lui Isus, așa de mult încât El a trebuit să se urce în corabie și de acolo să predice poporului care se afla pe țărmure. Și a început a le grai lor Isus prin pilde. Atunci le-a spus și minunata pildă de mai sus.

Și l-au întrebat ucenicii lui zicând: „Ce este pilda aceasta?“ Iară el a zis: „Voaă vă este dat a ști tainele împărăției lui Dumnezeu; iară celorlalți în pilde, ca văzând să nu vadă, și auzind să nu înțeleagă“.

Nu numai poporul, dar nici ucenicii n'au înțeles pilda aceasta, de aceea l-au întrebat pe El ucenicii săi: „Ce este pilda aceasta?“ Isus le-a răspuns: „Voaă vă este dat a ști tainele împărăției lui Dumnezeu“, iară celorlalți, adecă poporului îi grăiesc „în pilde, ca văzând să nu vadă, și auzind să nu înțeleagă“. Pentruce? Fariseii au rămas chiar și după cuvântarea de pe munte, după învierea fiului văduvei din Naim și după ce și sfântul Ioan Botezătorul mărturisise și mai pe urmă despre Isus, în vechea

lor necredință și cerbicoșie față de Isus. De ace e Isus acuma îi părăsește cu desăvârșire, și nici nu mai încearcă să-i convingă. De aici încolo îi învață numai pe apostoli, din când în când însă și pe popor, pentruca poporul să nu devină iarăș nepăsător față de învățăturile sale.

Pricina pentru care Isus spunea înaintea poporului învățatura sa în pilde, a fost aceea, fiindcă cei mai mulți atunci încă nu puteau pricepe învățatura sa cea cerească, sau că își chiar băteau joc de ele. Pe cei dintâi în chipul acesta îi deștepta de a lua seamă cu sânguință la cuvintele lui, și a se hărnicii de a cuprinde învățatura evangheliei. Pe cei de al doilea, adecă pe farisei, zadarnic îi învăța, erau răi și răutăcioși. Intru ei avea să se plinească profeta lui Isaie prorocul, care zice: „Cu auzul veți auzi și nu veți înțelege, și privind veți privi și nu veți vedea, că s'a îngroșat inima poporului acestuia, și cu urechile greu a auzit și ochii săi i-a închis, ca nu cândva să vadă cu ochii și cu urechile să audă și cu inima să înțeleagă. și să se întoarcă, și să-i vindec pe ei“ (6, 9), Arătând aceasta, Isus se întoarce către ucenicii săi, ca și când le-ar zice: „Iară ochii voștri sunt fericiți că văd, și urechile voastre că aud. Că adevăr zic voaă, că mulți proroci și drepti au dorit să vadă cele ce vedeți voi și nu au văzut, și să audă cele ce ați auzit, și n'au auzit“.

„Iară pilda aceasta este: sămânța este cuvântul lui Dumnezeu“.

Sămănătorul este însuși Domnul nostru Isus Hristos, iară după înălțarea sa la ceriuri, preotul, care propovăduiește cuvântul lui Dumnezeu. Sămânța este cuvântul lui Dumnezeu, 1) de aceea, că precum cuvântul cu gura propovăduitorului, așa și sămânța cu mâna sămănătorului se samăna; 2) precum cuvântul cu urechile și cu inima se cuprinde, așa și sămânța în sânul pământului se primește ca să răsară; 3) precum este sămânța pricina rodului, așa și cuvântul lui Dumnezeu este pricina tuturor lucrurilor bune; 4) precum răsare din pământul nesămănat tot feliul de buruiiană, așa răsare și din mintea omenească, nesămănată cu cuvântul lui Dumnezeu, tot feliul de prostii și de erezii; 5) precum sămânța, ca să aducă

până la Principesa Ana Bornemisa, care o lăsă cu testament fiului său Mihail Apafi al 2-lea, cel ce a îngropat independența Ardealului.

Acest Mihail, prinț bleg și fără voință ca și tatăl său cu acelaș nume, a făcut nuntă aici la Blaj, cununându-se cu Ecaterina Bethlen în mica biserică cu ganguri tănuite. Au fost de față toți nobilii de frunte ai Transilvaniei, cari nu s'au bucurat însă de această sărbătoare princiară, căci în loc de flori și de daruri pentru miri, au adus fețe încruntate și inimi zavistnice.

Cununția a fost rece și lipsită de căldura veseliei îndatinate. Iar la jocul care a urmat după masă în castelul de alături, când ginerele-prinț și-a luat mireasa la danș de fală după obiceiul timpului, nobilii bosumflați nu s'au ridicat de pe scaune conform protocolului curții, ci-și smulgeau cu ciudă mustațele înbârzoiate..!

Ființă plăpândă și bolnăvicioasă, Domnița Catarina n'a avut parte de bucurii în castelul dela Blaj. Singura ei mângâiere era grădina cu aer mult și rugăciunile în capela cu pardoseală de lespezi mari, răsunătoare. În zile de părăsire, când soțul ei făcea vânători lungi și chefuri fără sfârșit cu prietini ușuratici, tinăra principesă se strecura ușor prin ganguri întortocheate și își plângea nenorocul în bisericuța tăcută și pustie.

Plecând Mihail Apafi II la Viena, Blajul trece în mâna erariului împărătesc. Bisericuța dela curte e părăsită și hitată. Cei câțiva rân-

dași ai moșiei, unguri calvini cari păzesc grajdurile și caii, nu-i simt nevoia și nu-i știu prețului foloasele. O lasă să se ruineze și'n cripta de sub altar păstrează ceapă și cartofi, iar din coridorul corului fac găinărie.

Unde în vremuri mai bune răsunau cântări de orgă și psalmi de rugăciune, pe la începutul veacului al 18-lea s'au înstăpănit orătăniile slujitorilor domeniului. Vânturile și timpul au spart geamurile înguste și printre înfloriturile gotice și-au făcut cărări porumbii. Părăsirea mai aștepta un cutremur și micul templu calvin al nobililor falnici se prăbușea în ruină deplină.

Cutremurul n'a venit însă, ci Provedința dumnezească a trimis pe Arhieriei noștri, între cari cel dintâi vlădica Inochentie la 1737, cari au înouit bisericuța din Curte și au făcut dintr'ansa lăcaș de închinare pentru școlari și pentru curtenii nației noastre.

În timpul episcopului Petru Pavel Aaron, bisericuța dela Vlădicie avea iconostas frumos, zugrăvit de-un pictor craiovean, avea strane în cari se deprindeau la cântări școlarii mai răsăriți, și slujbe de toată ziua, cu priveghieri, cu fum de tămâie și cu mătânil, după rânduiala noastră răsăriteană.

În toamna anului 1760, clădirea cea nouă a Seminarului diecezan, ridicat de Vlădica Aaron pe temeliiile vilei străvechi a lui Herboldus, între poarta Curții și biserică, era gata și a putut să primească pe cei 12 „călugărași“

ai Bunevestiri. Și au urmat apoi zile și nopți de necurmăte rugăciuni mănăstirești în vechea biserică a domnilor calvini de demult.

Clopotul din turn puține hodini avea. Din fapt de ziuă până în miez de noapte, de nenumărateori suna și chema pe tinerii schimnici la rugăciune, când la liturghie, când la vecernie, când la dupăcinar, când la mieznopt, aproape fără întrerupere și fără iertare. Iar în bisericuța tăcută, pe lespezile reci, se înșiruiau călugărașii în bainele lor lungi, negre, și „slujba bisericii și metaniile toate și celea dela canonul cel mare, dela pavecerniță trebuia să le facem în toată ziua“, cum povestește însuși părintele Samoilă Clain, unul dintre călugărașii dela Bunevestire.

Orga calvină amuțise pentru totdeauna. Locul ei îl țineau troparele și stihirile românești, trimițând ceriului prinose curate, în limba desmoștenitorilor fii ai Ardealului. O mică ceată de sfinți tineri se rugau acum în biserică lui Péchy, cerșând dela Dumnezeu luminilor zori mai fericoare pentru robita nație a lui Traian..! În văpaia rugăciunii, frunțile îngăbenite în priveghieri și în posturi se încununau de raze aurii, pe cari soarele milostiv, ivit în clinul munților dela Răsărit, le presera din belșug prin ferestrele înalte. Ruga era primită și prin ieromonahul Samoilă și prin tovarășii săi fără nume, de aici din Blaj, din preajma scaunului vlădicesc, zorile mântuirii neamului românesc de-atunci au început să se arate..!

rod, nu trebuie sămănată în pământ pietros, uscat, sau cu spini, ci în pământ moale, umed și bine lucrat, așa și cuvântul lui Dumnezeu, ca să aducă rod, trebuie să-l primim cu inimă curată și cucernică.

„Cea de lângă cale sunt ceice aud; însă după aceea vine diavolul, și iea cuvântul dela inima lor, ca nu cumva crezând să se mântuiască“.

Sămânța de lângă drum nu poate incolți și crește, pentru că pământul este bătătorit, călătorii calcă sămânța în picioare și păsările o mănâncă. Intocmai așa se întâmplă câte odată și cu cuvântul lui Dumnezeu. Sunt adică o mulțime de oameni, cari numai de ochii lumii se duc la biserică. Acolo apoi ascultă tot ce se cântă și se cetește, cu toate acestea însă inima lor rămâne rece. Ba sunt și de aceia, cari, stăpâniți de mândrie, se cred grozav de învățați și de pricepuți, și compătimesc în inima lor pe cei evlavioși, ca pe niște oameni simpli și nepricepuți.

„Iară cea de pe piatră sunt cari, când aud, cu bucurie primesc cuvântul, și aceștia rădăcină nu au, ci cred până la o vreme, și în vreme de ispită se lapădă“.

Pământului pietros se aseamănă inima ascultătorului după aceea, căci precum sămânța căzând pe piatră, deși răsare, dar neavând umezală, curând se uscă: așa și unii oamenii, când aud cuvântul lui Dumnezeu, îl primesc cu bucurie și cu inimă cucernică, ci deoarece inima lor este păcătoasă, cuvântul lui Dumnezeu nu poate să se înrădăcineze adânc în inimile lor, și astfel, îndatăce vine o ispită, vreo primejdie, vreo vreme de bejenie, se lapădă de Domnul, de evanghelia sa, de biserică sa, și se fac neuniți, pocăiți, s'au chiar reformați și jidani. Acest fel de oameni se numesc ușurateci, de cari e plină lumea, mai cu seamă acumă după război.

„Iară ceace a căsūt în spini, aceștia sunt cari aud: ci cu bogățiile și cu grijile și cu plăcerile vieții umblând, se înecă, și nu rodesc desăvârșiți“.

Bogăția, grija de cele lumești, și sburdarea în desfătări cu drept se asemănă cu spinii,

de oarece acestea în chipul spinului învălue mintea creștinilor, și o înecă, ca să nu poată gândi adeseori la lucrurile cele dumnezeiești.

„Iară cea din pământ bun sunt cari cu inimă bună și curată auzind cuvântul, îl țin, și fac rod întru răbdare“. Aceștia sicând a strigat: „Celce are urechi de auzit, să auză!“

Căți sunt însă de aceștia?

* * *

Iată, cât de minunat explică Isus, pentru ce sunt așa de puțini oameni credincioși și cu frica lui Dumnezeu în lume. Așa este astăzi, așa a fost ieri, așa alaltăieri, așa pe vremea Mântuitorului, și tot așa va fi până la sfârșitul lumii. Diavolul se îngrijește doară, ca să aibă și el ortaci, să nu stea sângur în iad și să se urască, ci să aibă cât mai mulți părtași în ticăloșie.

Tu de cari te ții, iubite cetitor? Ții-te de cei ce merg la biserică numai pentru ochii lumii, de cei stăpâniți de mândrie cari se cred grozav de învățați și de pricepuți, și când colo sunt cum e mutul mai voinic; ori de cei ușurateci, de ceice înăbușesc cuvântul lui Dumnezeu cu gândurile lumești, cu grijile și cu plăcerile vieții, ori doară te ții de cei buni? Nu te amăgi însă pe tine însuși, retrage-te într'un colț mai ascuns, și dă răspuns adevărat acestei întrebări, la care vei avea a mai răspunde odată, la judecata cea de pe urmă.

IULIU MAIOR.

Ciocnirea de trenuri dela Craiova.

— 5 morți și 11 răniți. —

Sâmbătă dimineața, în ziua de 2 Septembrie, la orele 5 și jumătate, personalul Nr. 140, care venea din București, a avut o întârziere de 40 de minute. De aceea încrucișarea cu acceleratul București — T. Severin nu s'a mai făcut la Craiova, ci trebuia să se facă la Ișalnița sau Coțofeni.

Intrând în stația Coțofeni acceleratul și-a continuat mersul. În aceeași clipită intra în stație, din partea opusă, personalul, care nu apucasă încă să oprească de tot. De aceea

acceleratul Nr. 103 a intrat în coasta personalului 130, sfărâmandu-i pe cele patru vagoane din urmă de clasa III.

Ciocnirea a fost foarte puternică. Toate cele patru vagoane au fost răsturnate și sfărâmate. Din întâmplare însă nici unul din ele nu era prea încărcat. În schimb cele două vagoane din urmă ale trenului personal, amândouă de clasa IV, erau ticsite de oameni. Din fericire ele s'au rupt, în clipita ciocnirii, de cele de clasa III, și au rămas pe sine.

Dela trenul accelerat nu s'a stricat decât locomotiva, și s'a și rupt de celelalte vagoane, călătorii trenului accelerat au rămas neatinși. Un sângur călător a fost ușor rănit.

Intre ruinele personalului s'au aflat 5 morți și 11 greu răniți. Dintre morți nu s'a putut cunoaște decât sângur unul: soldatul Ion Fălchițoiu din corpul I jandarmi.

Vina acestei groaznice nenorociri o poartă mecanicul trenului accelerat Trifănescu, care n'a oprit trenul, cu toate că i-s'au făcut semne, pentru că era beat. Șeful stației Coțofeni, unde s'a întâmplat nenorocirea, a fugit de teama răspunderilor, dar a fost prins, vagabondând pe câmp, după două ore. El a declarat, că a fugit de teama să nu-l omoare mulțimea, deși nu are nici o vină.

O întrebare și o rugămintă.*)

Cu umilită supunere, rog de întrebare pe toți învățații neamului meu românesc:

Să-mi spună, în care veac și de cine s'a adus datina, a imodobi biserică, icoanele sfinților și crucea Domnului cu flori, și ce folos aduce aceasta datină: și care dintre proclii legii vechi și apostolii și sfinții martiri ai legii nouă au fost împodobiți cu flori în viață. Poporul nostru știe, când merge la Biserică, să

*) Publicăm cu plăcere această întrebare și rugămintă a bădicului Gheorghe Cupcea, și așteptăm un răspuns dela cetitorii noștri. La caz că n'am primi nici unul, vom răspunde noi.

Redacția.

Cu puțini ani mai târziu, când blândul arhieru Aaron, care murise de durere de picior fiind în vizitație canonică la Baia mare, fu adus la Blaj să se îngroape, în bisericuța dela vlădicie s'a întâmplat o mare și necuprinsă minune.

Aaron fu adus acasă Sâmbătă în 17 Martie nou, 1764, seara târziu, pe la ceasurile unsprezece. În ziua următoare, Duminecă dimineața, slujba în biserică dela Curte o făcea părintele ieromonah Nicolae Pop din mănăstirea cea mare a sfintei Treimi. Strana o țineau cantorii Chiriac și Munteanu. Paraclisier Onu Glodi. În biserică mai erau, ascultând sfânta slujbă, dieceii din școala românească cu magistrul lor Nicolae. Dintre școlari cei mai marișori erau Gheorghe Molnar, Samoila Gradiștai, Pavel Rațiu și Ludovic Nopcea.

Părintele Nicolae, ieșind din altar la dvera cea mare, se opri să-și facă rugăciunile canonului lângă icoana Născătoarei de Dumnezeu, după rânduiala tipicului.

Această icoană preafrumoasă, adusă dela mănăstirea Prislopului, fusese zugrăvită înainte cu 28 de ani de zugravul Grigore Raniche dela Sebeș, care întări mai târziu cu jurământ că își cunoaște lucrul mânilor sale și n'a întrebuințat decât lemn uscat și culori obișnuite.

Iar când ieromonahul Nicolae Pop își plinea rugăciunile sale, aruncându-și privirea spre sfânta icoană, a văzut cu uimire, cum din ochii Preacuratei se preling picuri de lacrimi, lucitori ca focul, spre umăr la vale, pe hainele Prea-

sfintel, până la marginea din jos a veșmântului din icoană...!

La început nu-i venea să creadă. Apoi s'a uitat mai bine și au început să-l cuprindă fiori. Părere nu era, ci adevăr și minune. Boabele de mărgăritar din ochii Preasfintei Fecioare erau vii, calde parcă și ca toate lacrimile aieva.

Le-a văzut și crâșnicul Onu, și cantorii, și dascălul Nicolae și diecii toți. Vestea minunii a plecat ca fulgerul din biserică. Și au venit și alți călugări împreună cu Părintele Atanasie vicarul. Și au văzut și dâșii minunea, cum n'au mai pomenit nici odată. În aceeași zi chelarul episcopesc Petru Popp, îmboldit de îndoieli, a sters șiroiul de lacrimi, însă ele s'au ivit din nou în zilele și n săptămânile următoare, în văzul a zeci și sute de martori din Blaj și din întreg ținutul. Intre aceștia au fost și domni străini, nobili unguri, comandantul împărătesc dela Sibiu și alte persoane de cea mai înaltă credință.

Altă minune s'a arătat în aceeași zi, tot atât de uimitoare și de neînchipuită. Trupul arhierului, mort de 8 zile, fiind desfăcut spre vedere înainte de a fi coborât în cripta de sub icoană, s'a văzut că nu înțepenise de loc, nici nu miroșia cum cu alți morți legea firii este să se întâmple. Ci bisericuța din curtea vlădicăscă dela Blaj a primit în gropița sa osemitele nestrucate de putrejiune ale unui sfânt, care fusese „om postelnic, îndurat, bisericos și înfrânat“ „Mătaniile celea scrise în posturi,

toate, și afară de acelea și altele, făcea noaptea, cât degetele lui pururea se cunoștea de mătani“ (Istoricul Samoil Clain)

— Cu adevărat sfânt a fost omul acesta! — șopteau călugării și noroadele, când în anul Domnului 1764, luna lui Mărțișor 18 zile, sicriul cu trupul fără viață al Vlădicăi Petru Pavel Aaron de Bistra, coborea treptele în cripta bisericuții din curtea vlădicăscă dela Blaj. Și jălania era mare și sfâșietoare, ca pierderea pe care o suferise biserică și neamul.

*

Deatunci biserică din curtea mitropolitană, dela Blaj a mai văzut un șir întreg de jelanii și a mai primit în cripta sa alți cinci arhierii, toți cinci bine meritați pentru neam și națiune. Osemitele lor s'au odihnit până acum în bună pace, sub lespezile bisericii bătrâne. Loviturile de ciocane cari le-au turburat somnul de curând prin demolarea turnului amenințat de prăbușire, au fost numai un semn, că izbăvirea dintre ruine prăvoase și mucegăite e aproape. Înalt Preasfințitul Vasile, marele ctitor al zilelor noastre, le-a gătit alte locuri de odihnă, în paraclisul dela „Institutul Recunoștinții“. Va fi un Panteon vrednic de dâșii și vor fi mutați acolo, în curând. Iar peste urmele bisericuții dela Curte se vor sămăna flori, ale căror miresme ploase vor grăi deapururi de timpuri cari au fost și s'au călătorit pentru totdeauna, în ale veșniciei valuri...

A. Melin.

ducă flori, ca criznicul în tot timpul sfintei Liturghii să aivă de lucru a așeza florile pe icoanele sfinților, deși se zice la sf. Liturghie: să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte sfânta jertfă cu pace a o aduce.

Părerea mea ar fi, ca în timpul sfintei Liturghii să fie cea mai mare liniște și nemișcare în bisericile noastre, și poporul se împodobească biserica cu cele de lipsă, și cu mergerea la biserică, împodobit cu florile faptelor bune, să urmeze sfaturile apostolice și evanghelice. Icoanele sfinților să le împodobească nu cu flori, ci cu cinstirea sfintelor sărbători ale sfinților și cu urmarea vieții lor. Apoi sfânta cruce cu cinstirea Domnului Isus, în aducerea aminte cum El a purtat-o cu răbdare, așa și noi să-o purtăm în necazurile noastre.

Apoi poporul nostru mai are o datină, a posti postul Crucii, din seara de 7 Septemv. până în 15 Sept. Ar fi bine a posti, dacă ar serba și ziua Crucii 14 Sept., așa cum se cuvine. Inșă postul de mulți se postește, dară ziua Crucii de pușini se serbează. În ziua Crucii la Peasna a 5-a se cântă: „O de trei ori fericite lemn pe carele s'a răstignit Hristos Impăratul și Domnul“, înșă poporul nu ascultă aceasta cântare, el strigă: o de 3 ori fericite lemn, care are mai multe mere, nuci și tot felul de pomi a-i scutura. În ziua Crucii unii, culeg poame din ziua Crucii, de leac peste an, alții alune, alții fac unt de leac din ziua Crucii. Biserica e goală în ziua Crucii nu-i plină de ceice au postit postul. Cugetați-vă, se potrivesc aceste datini da creștinii cei adevărați?

Al religiei creștine apărător,
Gheorghe Cupcea
plugar în Breb, jud. Maramureș.

Bătăie cu omor în Deag.

Un cetitor de al nostru ne scrie, cu multă amărăciune, despre nenorocirea întâmplată zilele trecute în comuna Deag, jud. Târnava mică.

Păstorul de oi Tincă Dumitru s'a certat aspru mai zilele trecute cu păstorul Mateiu Toader. În cursul certei Tincă Dumitru i-a dat trei lovituri de bătă lui Mateiu Toader.

Tincă Dumitru s'a dus după bătăie la stână, de s'a culcat cu copilul său care se afla acolo.

Mateiu Toader a venit acasă dela oi, și-a luat amândoi feciorii, s'a dus cu ei la stâna lui Tincă Dumitru și; nici una nici două, s'a apucat să-l taie cu cușitele nu aumai pe el ci și pe feciorul său. În urma ranelor primite Tincă Dumitru și-a dat sufletul, în ziua de 28 Septemvrie, dimineața. Feciorul său, cu numele tot Dumitru zace și el greu rănit la cap.

Mateiu Toader, dimpreună cu cei doi feciori ai săi, Toader și Ioan, sunt acum la parchet, unde vor avea să dea seama despre rădelegea săvârșită.

Ne doare inima, când suntem siliți să aducem la cunoștința cetitorilor noștri astfel de întâmplări din satele noastre. Răzbu-narea nu este a noastră, ci a lui Dumnezeu, după cum zice sf. apostol Pavel în epistola sa către Romani: „Nu vă răzbunați sânguri, iubiților, ci dați loc mâniei (adecă lăsați să pedepsească Dumnezeu), căci scris este: A mea este izbânda, eu voiu răsplăti, zice Domnul“ (12, 19). Iar în epistola sa primă către Tesaloniceni acelaș apostol zice: „Vedeți să nu întoarceți cineva rău pentru rău cuiva, ci pururea cele bune să le urmați, și unul spre altul, și spre toți.“ (5, 15). Dar noi nu ne prea batem capul cu cuvântul lui Dumnezeu, și astfel ingerul păzitor ne părăsește, făcându-i loc diavolului, care ne îndeamnă numai la șapte rele, cum sunt și cele descrise mai sus.

Știrile Săptămânii.

Calendarul dela Blaj

va fi, ca și în anii trecuți, unul dintre cele mai frumoase și cele mai ieftine calendare românești. Va apărea la începutul lunii lui Noemvrie și astfel fiecare sătean îl va putea avea cu mult înainte de Crăciun.

Să nu-și cumpere nimenea calendar până nu vede CALENDARUL DELA BLAJ, care cu siguranță îl va mulumi și încânta.

Rugăm pe conducătorii satelor noastre, să ne scrie, de câte calendare au lipsă, iar cetitorii noștri să-l recomande tuturor prietenilor și cunoscuților.

Călătoria M. S. Regelui pe Dunăre.

Dupăce săptămâna trecută M. S. Regele a trebuit să se spună la o ușoară operație, medicii i-au recomandat, să facă o călătorie pe Dunăre. Luni în 4 Octomvrie M. Sa. a și plecat cu un tren regal la Brăila unde s'a urcat pe corabia „Ștefan cel Mare“, cu care va face o călătorie de zece zile dealungul Dunării. La 15 Octomvrie M. Sa va veni la deschiderea Parlamentului și apoi va pleca pentru câțeva vreme la Costanța.

Încă un oraș nimicit de vânt. Orașul Itambo din provincia San-Padelo (America) a fost nimicit de un vânt groaznic, care a omorât și 200 de oameni.

Mătușii dela moarte. Mina (baia) Ironwood din Michigan (America de Nord) s'a prăbușit, și astfel cei 43 de băieși care se aflau la o adâncime de 730 metri se credea că vor fi morți cu siguranță. După trei zile însă au ajuns până la ei, și i-au aflat vii pe toți.

Grindină mare la Hațeg. În după amiaza zilei de 26 Septemvrie o cumplită vreme grea s'a deslănțuit asupra orașului Hațeg. A început să fulgere și să tune ca vara, apoi a venit o rupere de nori și o grindină mare, care a bătut grozav, vreme de 25 de minute, stricând grădinile și acoperișele caselor.

Bătrânii spun, că nu-și adac aminte ca în luna lui Septemvrie să mai fi bătut grindina în Hațeg. Grindina era așa de groasă în cât au trebuit s'o curețe cu lopetile.

Copil spânzurat. Copilul Ștefan Ion Nicula, în vârstă de 1 an și jumătate din Goldeanu-Cârlig, a fost lăsat de părinți la căruță pe câmp, ei având să culeagă cucuruzul. Copilul se juca pe lângă căruță și a dat de biciu. Cum s'a jucat cu biciul cum nu, destul că după câteva minute venind mamă-sa ca să vadă ce-i face copilul, l-a aflat cu biciul împletit la gât și mort.

B.etul imblânzitor de lei. La un circ din Rio de Janeiro (America) un imblânzitor de lei arată câte lucruri minunate știe să facă leul pe care l-a imblânzit el. Leul însă a început să se infurieze și s'a aruncat asupra imblânzitorului. Privitorii au încercat să-l scape pe imblânzitor și au împușcat mai de mult ori cu revolvărele asupra leului. Astfel imblânzitorul a scăpat din ghiarele leului, în schimb însă s'a ales cu mai multe rane în toate părțile trupului, rane pricinuite de gloanțele de revolver. Tot așa au pățit și zece privitori cari se aflau în partea cealaltă.

Teiușul — capitala României. De mult se tot vorbește, că București nu e așezat bine pentruca să fie capitala României Mari. Despre multe orașe s'a vorbit că ar fi bune pentru acest scop, iar acum de curând dl ministru Petru Groza a spus unui gazetar din Cluj, că după părerea dsale cel mai potrivit loc pentru capitala României Mari ar fi Teiușul, pentrucă de aici se deschide drumul în toate părțile, în apropiere are munți și șes frumos, Mureșul s'ar putea face navigabil, adecă potrivit pentru ca să vină corăbiile pe el dela Tisa, Dunăre și Mare. Cu un cuvânt ar fi cea mai potrivită capitală, iar străinătatea ni-ar da bucuroasă bani împrumut, ca să se poată zidi în trei patru ani.

Răzbu-nare și hoție. Profesorul Cessi din Mantua (Italia) era mare dușman al fașcistilor și tot deodată și președintele uniunii catolice din Mantua. El a primit mai multe scrisori de amenințare, dar nu s'a înfricat nici odată și a lucrat mai departe, dupăcum îi dicja inima.

În seara zilei de 2 Octomvrie el se afla cu soția și copiii săi în odaia de lucru, când trei necunoscuți au intrat în odaie și unul i-a băgat pumnalul în spate, fără să spună un cuvânt. Soția care a voit să-i sară într'ajutor, a fost bătută, până a căzut în nesimțire. Cessi trăgea de moarte pe podelele casei, dar răufăcătorii nu i-au dat pace nici acum, ci l-au lovit într'una cu călcăiele până nu și-a dat sufletul.

Când soția s'a deșteptat și-a aflat soțul mort iară casa jefuită de tot ce era mai scump.

Un fotograf își bate joc de oamenii de științe. În săptămânile trecute aproape toate ziarele englezești au adus știrea, că la 6 Septemvrie s'a arătat pe cer o stea interesantă. Invățații au început să cerceteze cu ochiurile lor steaua, când colo ce să vadă! Era un balon, în care ardea magnezie (un fel de metal care arde cu flacări foarte frumoase), și care rătăcea în văzduh incoace și încolo. După multe cercetări s'a aflat, că balonul l-a lăsat să sboare un fotograf buiac, care avea de gând să facă mai multe fotografii de pe el.

Pisica și-a împușcat stăpânul. Ori-cât de curioasă s'ar părea știrea, s'a întâmplat de fapt. Vânătorul Mustafa Ben Ali din Nabeul (Tunis, în Africa) și-a atârnat pușca încărcată în cuiu. Pisica sa, fugind după un șoarece, a sărit pe pușcă, și aceasta s'a descărcat, rânind greu pe stăpânul ei.

Când se va scumpli poșta. Trenul știm că s'a scumpit, și încă binșor, acum vine rândul poștei. Dar se vede că ministerul, după multele plângeri împotriva scumpirei trenului s'a hotărît, să mai amâie puțin scumpirea poștei, și anume până la 1 Ianuarie 1927. Pe atunci ne vom trezi din nou cu o scumpire nouă, și, pe urma ei, cu o altă scumpire a traiului, că doară, scumpindu-se poșta, trebuie să se scumpească și mărfurile.

Repararea vagoanelor de marfă. Direcțiunea C. F. R. se obligase ca până la 1 Octomvrie să repareze 6000 de vagoane de marfă. Scriem azi 10 Octomvrie, iar vagoane reparate n'avem decât 1000.

Ghete de piele de șarpe. Ce nu-s în stare să poarte femeile numai să se vadă mai frumoase, mai interesante și mai altfel decât celelalte. Astfel în Mexic (America) încălțămintele cele mai căutate ale femeilor sunt cele făcute din piei de șarpe.

Cele mai multe legi am crede că se fabrică la noi, dar și în privința aceasta ne întrec Americanii, pentru că ei au nu mai puțin de 2 milioane legi. Deosebirea între noi și Americanii este numai aceea, că pe când la ei legile se și țin, după cum se vede și din legea adusă împotriva beuturilor bețive, la noi numai se fabrică, dar se țin mai rar.

Mireasă fugită în ajunul nunții. Încă în luna Februarie s'a logodit tânărul Iosif Degan din Chișoda lângă Timișoara cu Mărioara Mărinco, una dintre cele mai frumoase fete din sat. La logodnă, pe lângă familiile tinerilor, a fost de față și tânărul Iosif Gorun, prietinel de cruce al mirelui care din ziua aceea s'a îndrăgostit foc de Mărioara.

Pe ziua de 26 Septembrie era să se țină căsătoria tinerilor. Dar în ajunul nunții Mărioara s'a făcut nevăzută.

După cinci zile iată că Mărioara vine acasă de braț cu Iosif Gorun. Iosif Degan, auzind despre aceasta, s'a dus la ei și le-a cerut despăgubire 4509 Lei, cheltuiți cu logodna. În urmă cei doi dușmani s'au împăcat cu jumătate din cheltuielile logodnei, s'au așezat la masă și și-au petrecut una bună, rămânând mulțumiți cu alegerea făcută de frumoasa Mărioară.

Un copil mic scapă casa părinților de jefuire. În noaptea de 29—30 Septembrie niște hoți îndrăzneți au intrat pe fereastră în casa locuitorului Raiciu Galep din Tulcea, stăpânii casei dormind într'altă odaie. Hoții s'au și apucat numai decât de jaf. Dar pe când cotrobăluiau ei mai bine iată că copilul cel mic se trezește din somn și începe a plânge. Hoții, auzind sbierătele copilului, de frică să nu fie prinși au lăsat toate lucrurile în curte și au luat-o la sănătoasa.

Cea mai scumpă carte a lumii. Călugării benedictini (romano-catolici) din Sankt-Paul (Austria) ați vândut în ziua de 27 Septembrie miliardarului american Valber cea mai veche carte a lumii, și anume biblia tipărită de vestitul Gutenberg la anul 1453. Miliardarul american a plătit pentru carte 2 milioane de șilingi), așadară 60 milioane de Lei. Afară de aceea trebuie să plătească statului austriac 2500 dolari taxa de export (un dolar american face astăzi cam 200 Lei) deci 500 de mii de Lei, așa că cartea l-a costat cu totul 60 de milioane și jumătate Lei. Aceasta e până acum cea mai scumpă carte a lumii.

De pe Secaș.

— Strigături și cântece. —

Creșteți flori și înfioriți
Că mie nu-mi trebuiri;
Creșteți flori cât gardurile
Să vă bată vânturile.
Când mi-e miași trebuit
Voi ați stat de-ați mugurit!

Când gândeso mândro la tine
Dorul tău s'aprinde 'n mine
Și arde cu bobotaie
Ca o jiradă de paie.

Mă miram mie ce-mi place
Gura de fată bărnace,
Dară de cea albeneată
Spui drept că nu mi greață.

Mă miram ce-mi place 'n sat
Fata fără nici un sfat.
Cea cu ochii mici și trași
S'o săruți să n'o mai lași.

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

Conservarea strugurilor.

Se apropie culesul viilor, dar nu pentru toți cultivătorii viței de vie, căci în anul acesta mulți, și dintre cei mai harnici podgoreni, pe lângă mari cheltueli și încordate eforturi de muncă, nu se pot lăuda cu cules de vie, ci numai cu poghiceală.

Ploile din Iunie și Iulie, cari n'au îngăduit isprăvirea lucrărilor: plivit, stropit, săpat ș. a., au dat peronosporei sau manei, oidiumului sau fămării strugurilor mână slobodă în distrugerea muncii noastre și ele s'au achitat deplin.

Barămi de am învăța ceva pe viitor din pățania anului acestuia. Și ce anume? *Să isprăvim toate lucrurile viei la timpul său, cum se cere, și necruțind nici o cheltuială și osteneală, cum au făcut în anul acesta acei podgoreni, cari au cules, ca în anii cei buni, pe lângă toată vitregia anului și umblării vremii.*

Dar să ne întoarcem la tema noastră: cum se pot conserva strugurii timp mai îndelungat.

Sunt două metode de conservat a strugurilor. Conservarea strugurilor *cu ciorchenul uscat* sau *cu ciorchenul verde*.

În amândouă cazurile lucrul de căpetenie este locul sau localul unde se conservă și varietățile de struguri, cari se pot conserva, cari sunt: *strugurii numiți de masă, cari au pelița groasă și bobul cărnos.*

Ca local de conservare se poate întrebuința ori ce odaie de locuit, numai să nu fie umedă și să se poată închide bine, fără a avea curent. O odaie în mijlocul unei clădiri, este preferabilă, mai cu seamă, dacă se află jos sau în parter, fiindcă în odaile dela etaj, temperatura este mai ridicată.

Conservarea se poate face și în pivniță într'un hambar, cutie, butoiu ș. a. unde se pot îndeplini condițiile de temperatură constantă și cât se poate mai aproape de 2—40/10 C. fără însă a se scobori sub zero.

În localuri strugurii sau se așează pe etajere sau polițe unul lângă altul și fără ca să se atingă, sau se leagă cu ață, mai bine de vârf, și se acată, spânzurați de lețe, sau cuie și s. a. cum urmează, și cum s'a practicat din vechime și se practică și azi pe multe locuri. Se înțelege de sine că strugurii pentru conservat să fie bine copti, întregi, și fără a fi fost atinși de brumă sau îngheț.

1.) Strugurii legați cu ață se atârnă sau spânzură de lețe, de cuie ori sfori sau frânghii fără a se atinge unul de altul.

2.) Iei o cutie de 1 m. dimensiune în toate sensurile, pe din lăuntru, fixezi lețe ori frânghii, de cari atârni strugurii, unul câte unul, legați cu ață. Cutia se închide bine și se unge cu ghips pe la încheieturi, se duce în pivniță și se acopere cu un strat de nisip bine uscat și gros de 30 cm.

3.) Se ia un butoiu de 5—6 vedre, sau mai mare după câți struguri ai de conservat, care a fost mai înainte cu vin bun. Strugurii se așează cum am văzut mai sus. Botoiul apoi se infundă bine și apoi se vără în un butoiu mai mare, pe care apoi îl umplem cu vin și îl astupăm cât se poate mai bine.

În chipul acesta putem conserva strugurii un an de zile.

4.) Să ia cenușă de coarde de viță, se amestecă cu apă într'un vas. Acum scufundăm strugurii mai de multe ori, până când strugurii nu mai au culoarea avută. Li așezăm apoi într'o cutie în straturi alternative, un strat de struguri și unul de cenușă, tot de coarde de vițe, până se umple cutia. Acum închidem bine

și cu grijă cutia și o ducem în pivniță. Când se dau în consumație struguri se spală de cenușă.

5.) Învălești strugurii în paie tăiate mărunt, bine uscate, în care îi așezi straturi, straturi. Dacă nu sunt expuși la atacul șoarecilor, strugurii se conservă foarte bine.

Strugurii se mai pot conserva și în cenușă de coarde de vițe, nisip fin, floare de soc, turbă, rumegătură de ferastrău, pleavă ș. a., cari toate trebuie să fie bine uscate la așezarea strugurilor în ele, altminterea strugurii împrumută mirosul materiei învăluitoare. Și aici se întrebuințează cutii sau lăzi, în cari strugurii se așează în straturi alternative, un strat de struguri și unul de cenușă, nisip ș. a.

În alte țări și mai ales în Franța mai pretutindenea metodele aceste sunt înlocuite cu metoda de a conserva strugurii cu ciorchenul verde, în care caz, strugurii și după 8—10 luni rămân ca în momentul când i-ai cules de pe vițe.

Metodul acesta stă în aceea, că strugurii se taie cu coardă cu tot, de regulă se lasă 2 struguri pe coardă. Capătul unei coarde se vără într'un borcan cu apă. Sunt aparate la cari amândouă capetele coardei se vără în câte un vas cu apă. Borcanele cu struguri se așează apoi în localuri anume pregătite pe nește polițe sau etajere.

Metodul acesta e costisitor și la care trebuie și o anumită experiență. Dar nimenea nu s'a născut învățat, și nici odată nu vei sfârși un lucru pe care nu l-ai început.

Să cercăm și noi. Pentru cei ce doresc ca să înceapă, le recomand cartea dlui *D. I. Ștefănescu*, mult regretatului profesor dela Herestrău: „Industrializarea și comercializarea fructelor și legumelor”, editura *Cartea Românească, București*.

Nicolae Pop
profesor de economie.

Ce lucrează un gospodar cu minte

În luna Octombrie.

Pe acasă și în curte. Cercetează cooperișul casei și al tuturor clădirilor și dacă e stricat îl reparază. Așează bostanii în paie. Macină făină să aibă peste iarna întreagă. Alege cartofii și napii stricați: Sdrobește poame pădurețe pentru oțet. Așează poame și legume în nisip pentru iarnă.

În grajd. Recindu-se vremea, vitele intră la grajd. Face cu grijă trecerea delanutrețului verde la cel uscat.

În grădină. Sfârșește culesul poamelor. Sapă în jurul pomilor. Curăță pomii de mușchi și de crengi uscate. Adună sămburi de poame pentru școala de pomi. Seamănă sămburi pietroși. Strămută pomii tineri.

Pe timp uscat scoate cartofii și napii. Sapă morcovii, petrânjeii și țelerul. Seamănă sălată de iarnă. Adună bostani. Culege varza și o murează.

Pe câmp. Ară miriștile pentru sămănături de primăvară. Culege porumbul și tot ce mai este pe câmp: tutun, vârză, cânepă de toamnă, in, napi și bostani. Face sămănături de toamnă și udă fânățele cu apă turbure.

În vie. Culege strugurii, însă nu se preagrăbește, căci zilele senine și frumoase de toamnă din luna aceasta ajută mult. Nu culege nici odată când strugurii sunt umezi. Pe la finea lunii îngroapă vița de vie.

În stupină. Așează stupii pentru iarnă și îi grijește de frig și de umezală, precum și de vânturi reci.

In pădure. Culege ghindă pentru îngrășatul porcilor și o păstrează în paie. Trimite porcii la ghindă. Culege semință de brad, jir și ghindă. Vânează căprioare, porci sălbatici, potârniche, rațe și găște sălbatică, sitari și iepuri.

Culegerea poamelor.

Poamele se culeg când sunt bine coapte. Dacă se culeg necoapte, rămân fără gust, se abărlesc și nu stau. Dacă se lasă în pom până sunt de tot prea coapte, cad de sine și prin aceasta se vatămă și nu se mai pot păstra bine.

Poamele se cunosc când sunt coapte de pe mărime, culoare, gust și miros. Se cere ca și codița să se desfacă ușor de pe crengi. Unele poame se pot cunoaște când sunt coapte și de pe sâmburl. Astfel merele coapte au sâmburii bruneți, iar perele au sâmburii negri.

Merele și perele tomnatice, când se culeg trebuie să fie tari, și devin bune numai după ce stau mai mult timp. Se culeg pe timp frumos, când începe să cadă frunza pomilor.

Castanele și nucile se culeg când se desface ușor coaja de pe ele. Se păstrează mai bine, dacă sunt deplin coapte. Când le batem cu pari și cad jos necoapte, se mucesc. După ce le-am cules le punem la soare și la aer să se uște bine, apoi le așezăm în corfe sau în saci și le acățăm în podul casei, așa ca atât corfele cât și sacii să atârne liber.

Gutuile se culeg înainte de a fi deplin coapte și se păstrează mai bine în pleavă.

Prunele celea pentru masă sau pentru păstrat se culeg cu mâna, celelalte se pot culege și prin scuturat. Prunele pe cari vrem să le uscăm le lăsăm în pom până încep a se abărca, căci atunci sunt mai dulci.

Orice poamă e bine să se culegă cu coadă cu tot. Rumperea cozii vatămă poama. Poamele cari nu cad ușor din pom, nu sunt deplin coapte, de aceea le lăsăm până se coc bine.

Când le punem spre păstrare, mai ales merele și perele, nu e prea potrivit să le așezăm pe paie, căci capătă gust rău. Mai bine se țin aceste poame în năsip fin și uscat.

Poamele puse la păstrare trebuie să adevărate cercetate și celea ce încep a se strica se delătură.

Camera unde se păstrează poamele e bine să fie mai mult întunecoasă decât luminoasă.

FEL DE FEL.

Starea viilor din întreaga țară. Din rapoartele sosite la ministerul de agricultură se vede, că starea viilor este bună. Numai în Ardeal și în câteva locuri din Moldova viile au fost atacate de peronosporă.

Prețul vinului e de 120—140 lei decalitrul.

Peștele se poate păstra în miere. Într-o carte franceză, scrisă înainte de aceasta cu o sută de ani, se spune, că strămoșii noștri romani păstrau peștele în miere de albine. La ospețele mari, pe cari le făceau, totdeauna aduceau și pește din țări depărtate. Ca să nu duceau și pește din țări depărtate. Ca să nu se strice, peștele era pus în vase pline cu miere.

Dacă vrem să avem pește în orice zi de post, noi încă putem încerca să păstrăm în miere peștele timp cât mai îndelungat.

Taxe de abonament pe C. F. R. pentru școlari. În unele părți școlarii nu pot sta în orașul unde e școala, ci stau acasă și în fiecare zi călătoresc cu trenul până la școală. Aceștia

pot să-și scoată un singur bilet pentru întreg anul școlar. Prețul acestui bilet se socotește după depărtarea de unde vine școlarul și dela 15 Octombrie începând se schimbă după cum urmează:

La depărtare de 11—20 klm. cl. II 500 lei, în loc de 540 și cl. III 300 în loc de 420, cât era până acum.

La depărtare de 21—30 klm. cl. II 600 lei, în loc de 1110 și cl. III 360, în loc de 630, cât era până acum.

La depărtare de 31—40 klm. cl. II 670 lei, în loc de 1480 și cl. III 400, în loc de 840, cât era până acum.

La depărtare de 41—50 klm. cl. II 740 lei, în loc de 1850 și cl. III 440, în loc de 1050, cât era până acum.

La depărtare de 51—60 klm. cl. II 800 lei, în loc de 2220 și cl. III 480, în loc de 1260 lei.

Câți bogătași sunt în America. Nici într-o țară din lume nu sunt atâția oameni bogăți ca în Statele Unite ale Americii. Cei mai bogăți sunt: H. Ford, G. Becker și Million. Averea fiecăruia dintre acești trei bogătași trece mult peste un bilion dolari. Despre H. Ford se spune că în fiecare an câștigă la 60 milioane dolari. Cu totul sunt în America 11'000 de milionari.

Încălzirea tronurilor. Începând să se răcească vremea, Direcțiunea generală a căilor ferate a și luat măsurile de lipsă, ca trenurile să fie provăzute cu cărbuni pentru vagoanele cu sobă, să se pună în funcțiune căldările pentru aburi și să se reparaze fereștile sparte. În vagoanele de cl. IV se vor pune sobe, cari vor fi încălzite cu cărbuni.

Budgetul pe anul 1927. Ministerul finanțelor lucrează la întocmirea budgetului (socoțiilor de venit și cheltuieli) pe anul viitor. Acest budget va fi mărit la 42 miliarde lei, față de 29 miliarde, cât a fost în anul trecut. Pentru ca să ajungă banii socotiți în cheltuielile din acest budget, se va mări darea de pământ și case. Se va mări și darea de lux, acțișul plătit după moșteniri și taxa de timbru pentru contracte.

Concurs de arătură cu motoare și cu vite. În zilele trecute s'a ținut un mare concurs — așa un fel de întrecere — de arătură cu pluguri trase de vite și de motoare. Concursul a fost aranjat de „Unirea camerelor agricole” și e cel dintâi concurs de arătură ce s'a făcut la noi în țară. S'a ținut pe locul fermei școlii de agricultură dela Băneasa, la dreapta drumului ce duce dela București la Ploiești. Pe o parte a locului s'au aranjat mai multe pavilioane, în cari au fost puse pentru vedere toate uneltele și mașinile de arat, iar pe cealaltă parte — la dreapta locului — au fost plugurile și mașinile puse în brazdă.

Mii de oameni au vizitat acest concurs. Și era o adevărată minunăție să vezi toate mașinile și plugurile pentru vite puse în mișcare. Vizitatorii și-au putut ușor da seama, cari pluguri sunt mai bune.

Concursul a ținut trei zile. În acest timp atât plugurile cu vite cât și tractoarele au făcut fel și fel de arături adânci, apoi s'au făcut și alte lucrări, ca sămănat și grăpat.

O comisiune compusă din delegații Uniunii camerelor agricole și ai ministerului agriculturii a examinat deosebit fiecare tractor, fiecare plug pentru tractor și fiecare plug pentru vite, pentru ca să se convingă, care este mai bun și se poate întrebuința mai bine.

Prețul aurului și argintului. Comisiunea aurului de pe lângă Ministerul de industrie și

comerț a stabilit pe luna Octombrie următoarele prețuri:

Aurul, 127.563 lei de kgr.

Argintul 3.505 lei de kgr.

Iugoslavia construiește un pod peste Dunăre. Iugoslavia vrea să facă un pod peste Dunăre, între Belgrad și Panciova. Guvernul iugoslav a și încheiat contract cu vre-o câteva firme din Germania. Podul va costa 30 milioane mărci și va putea să fie gata în 3—4 ani. Plata va fi făcută din reparațiunile de războiu, pe cari Germania trebuie să le facă Iugoslaviei.

PREȚUL BANILOR:

1 franc francez se plătește cu	5 Lei 75 b.
1 liră sterlină	950 " — "
1 dolar	195 " — "
1 franc elvețian	37 " 50 "
1 liră italiană	7 " 50 "
1 franc belgian	5 " 60 "
1 coroană cehoslovacă se plătește	6 " — "
1 zlot polonez se plătește cu	25 " — "
1 dinar se plătește cu	3 " 95 "
1 leva	1 " 60 "
1 marcă aur se plătește	48 " — "
100 coroane ungare se plătește cu	— — 31 "

Poșta gazetei.

Simion Rujină, B. — Am primit Lei 150 — din care am trecut pe 1926 Lei 112,50 iar restul de Lei 37,50 i-am trecut pe 1927

Vasile Ploșcari, F. — Am primit Lei 150 — din care 30 Lei abonamentul de probă până la 31 Dec. 1926 iar restul de 150 — în abonamentul pe 1927.

Redactor responsabil IULIU MAIOR

Doi învățăcei, din familie bună, cari să fi împlinit 14 ani, se primesc la frazelăria

PETRU MOGA

(228) 1—?

din Blaj.

Casă de vânzare

Se vinde din mână liberă o casă în Blaj, Strada Călărășilor Nr. 3, având 4 odăi și culină. Informațiuni da

Ioan Vanceu

Str. Regele Ferdinand, Nr. 46. (228) 1—?

Butoaie și butoaie ieftine,

dela 30 până la 1000 litri, atât pentru vin cât și pentru varză, se află de vânzare la

IOSIF BECHTHOLD

BUTNAR

BLAJ, Str. Regele Ferdinand.

Nimenia să nu-și cumpere butoaie și butoaie, până nu se convinge cât de bune și de ieftine sunt cele pregătite de mine!

Cercați, și nu vă va părea rău!

(207) 4—?

Econoamă

caută un preot văduv la sate

— Adresa la Redacția zărnului nostru. —

Abonament de probă.

Cine dorește să aibă gazeta noastră pe timpul dela 1 Octomvrie până la 31 Decemvrie,

o dăm cu 30 Lei.

și va primi-o regulat în fiecare săptămână. Bani se trimit prin poștă, cu mandat, scriindu-se pe cupon (cotor): »Abonez gazeta »Unirea Poporului« cu 30 lei, până la sfârșitul anului 1926«.

Cine vrea să știe cum stă lumea și țara, cine vrea să cetească povestiri frumoase, cântece și glume, cine vrea să învețe economie și alte lucruri folositoare, cere foaia dela Blaj „Unirea Poporului“.

Indemnați pe vecini și cunoscuți să facă un abonament de probă!

Adresa: „Unirea Poporului“, Blaj, județul Târnava mică.

Nu uitați!!

că cele mai bune mărfuri de îmbrăcăminte, mărunțișuri, bum-băcării și coloniale se află în mari cantități

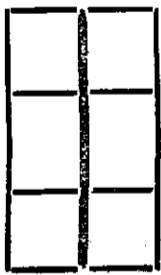
cu prețuri reduse

la firma

(215) 3-2

ȘTEFAN NYERGES—Blaj.

Ferești țărănești gata în toate măsurile

se află de vânzare cu prețuri moderate la

PARTENE SPINEAN

forestar în Blaj-sat.

Nicolae Baci

măestru pantofar — BLAJ.

Atelier fondat la 1902 și premiat la expoziția păncuarilor din Győr cu medalie și diplomă de recunoștință în anul 1908.

pregătește tot felul de ghete și pantofi fini și moderni, și tot felul de ghete simple din material tare.

(124 38—52

De vânzare unagarniturămașină de treerat (îmblătit) de 800 și motorul de 8 H.P., cu garanță pe 2 ani, se află de vânzare la Sabo Iosif, mecanic, Blaj, Str. gării 179. (203) 3-3

Carte nouă!

LA PIATRA LIBERTĂȚII

Cuvântarea rostită la serbările de 315 Mai 1926 pe Câmpia Libertății din Blaj

de

Alexandru Lupeanu-Melin,
profesor, directorul gazetei „Unirea Poporului“

Se arată într'ansa icoane minunate din timpurile când a răsărit soarele Libertății pentru neamul iobagilor români din Țara Ardealului.

Abonații „Unirii Poporului“, dacă o cer la administrația gazetei, o primesc cu 5 lei, cu poștă cu tot. În librării se vinde cu 10 lei.

Preoții!

Invățătorii!

Comandați
la **LIBRARIA ANCA**
CLUJ:

„Cărarea fericirii“

carte de rugăciuni de preotul G. Mânzat; conține 368 pag. cu 26 capitole mari și diferite rugăciuni la orice ocaziune, fiind aprobată de I. P. S. dl Episcop de Gherla Dr. Iuliu Hossu sub Nr. 581-1935.

Legată în carton tare pentru școlari 85 Lei.

> > pânză fină cu cruce aurită 140 >

> > piele lux, pe hârtie velină 280 >

pentru dame 350 >

„Predici la Morți“ 55 Lei

„Predici p. postul Mare“

45.— Lei

Teatre populare 15—30 Lei.

școlare 15—30 Lei.

Monoloage și dialoage

10—15 Lei.

Album de Modele românești (250 motive) 85 Lei.

Porto recomandat costă 15—30 Lei.

Cel mai mare depozit de elopote dela 25—160 kg., Ornate bisericești, Odăjdii, Prapori etc.

CERETI PREȚURENT DETAILAT.

(202) 6 20

CĂRȚI PENTRU POPOR.

Cartea este cel mai bun prietin al omului. — Ai carte, ai parte. Omului cu învățătură li curge miere din gură.

La **Librăria Seminarului din Blaj** se află de vânzare următoarele cărți scrise anume pentru cetitorii din popor:

A. LUPEANU-MELIN:	In pragul vremii	6 lei	IOAN POP-CÂMPEANU:	Câmpia Transilvaniei	4 lei
„	„ Copii în război	2 „	„	„ Ciupercile	4 „
„	„ Sămânța viitorului	3 „	„	„ Bacteriile folositoare	4 „
„	„ Ce este de văzut în Blaj	4 „	„	„ Dușmanii omului	5 „
„	„ Blajul istoric	10 „	SEPTIMIU POPA:	Crucea Domnului	2 „
„	„ La Piatra Libertății	10 „	TOMA COCIȘ:	Povești și legende	2 „
IULIU MAIOR:	Adevărata fericire	6 „	„	„ Bucuria copiilor	1 „
„	„ Darul lui Dumnezeu	6 „	„	„ Toderică dragul mamei	1 „
„	„ Fiți desăvârșiți	5 „	„	„ Feciorașul Moșului	2 „

Toate acestea cărți împreună costă numai **75** Lei. Cine trimite la adresa Librăriei, cu mandat postal, **95** lei, le primește acasă cu poșta plătită. Și va avea de cetit, lucruri frumoase și folositoare, un an de zile.

Cărțile se capătă și una câte una. Afunci, la prețul cărți se mai pune 1 leu pentru plata poștei.

Nu uitați adresa: **LIBRĂRIA SEMINARULUI, BLAJ,** județul Târnava mică.